

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

B/7268. számú

beszámoló

**az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó
műveletben (ALTHEA) való magyar katonai szerepvállalásról**

**Előadó: Szalay-Bobrovniczky Kristóf
honvédelmi miniszter**

Budapest, 2024. február

A boszniai háborút lezáró, 1995. december 14-én aláírt Daytoni Megállapodás 1-A. mellékletének 1. (a) pontjában meghatározottak szerint felkérték az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsát (a továbbiakban: ENSZ BT), hogy hozzon határozatot, amellyel felhatalmazza az ENSZ tagállamait, hogy létrehozzák az IFOR (Implementation Force) vezette békefenntartó műveletet. Az IFOR erőket később az SFOR (Stabilisation Force) váltotta fel, továbbra is NATO vezetéssel.

Az IFOR-ban való részvételt a délszláv válság békés rendezésének végrehajtását biztosító erők (IFOR) kötelékében korlátozott létszámú magyar műszaki kontingens részvételéről szóló 114/1995. (XII. 12.) OGY határozat engedélyezte.

Az SFOR-ban való részvételt:

- a 109/1996. (XII. 17.) OGY határozat a délszláv helyzet stabilizálása érdekében az SFOR erők tevékenységének elősegítéséről és ebben a magyar műszaki kontingens részvételéről, és
- a 73/1998. (XII. 4.) OGY határozat a Bosznia-Hercegovinában az SFOR erők keretében felállítandó Többnemzetiségű Speciális Alakulatban (MSU) való magyar katonai részvételről

engedélyezte.

Ezután következett a 18/1998. (III. 6.) OGY határozat a délszláv helyzet stabilizálása érdekében az SFOR erőket felváltó erők tevékenységének elősegítéséről és ebben a magyar műszaki kontingens részvételéről.

2001-ben született meg a 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat a NATO irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó műveletekhez történő magyar hozzájárulásról, amely mind a bosznia-hercegovinai, mind a koszovói misszióknak a közjogi engedélyét rendezte.

Amikor az EU átvette a NATO-tól a művelet vezetését, a Daytoni Békeszerződés ezen pontjával összhangban az ENSZ BT az 1575 (2004). számú határozatában engedélyezte az ALTHEA művelet létrehozását az EUFOR erőkkel 12 hónapos időtartamra, amelyet azóta minden évben meghosszabbít további egyéves időtartamra.

Az Országgyűlés 2004-ben az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA) művelethez történő magyar hozzájárulásról szóló 128/2004. (XI. 23.) OGY határozattal (a továbbiakban: 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat) hozott az EUFOR-ban való részvételre külön határozatot.

Az Országgyűlés a 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat 2. pontjában hozzájárulását adta továbbá ahhoz, hogy az EU műveletben részt vevő erők keretében a Magyar Honvédség állományából összesen 300 fő (amely a váltási periódusokban sem haladhatja meg a 450 főt) a rendszeresített technikai eszközökkel, fegyverzettel, felszereléssel ellátva tevékenykedjen.

A 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat meghozatalakor hatályos alkotmányos szabályok szerint az Országgyűlés jogköre volt a magyar kontingensek műveleteinek és a külföldi fegyveres erők magyarországi átvonulásának, állomásozásának és a békefenntartás engedélyezése.

A 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat a külföldi erők magyarországi jelenlétével kapcsolatban engedélyezte azok állomásozását is.

A 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat 3. pontja alapján annak végrehajtására hozta meg a Kormány az Európai Unió (a továbbiakban: EU) irányítása alatt megvalósuló balkáni katonai

békefenntartó (ALTHEA) művelettel kapcsolatos magyar katonai részvételről szóló 2025/2005. (II. 25.) Korm. határozatot.

A korábbi alkotmányos szabályozással ellentétben az új Alaptörvény alapján már nem az Országgyűlés hatásköre az EU vagy NATO vezetett műveletekben és missziókban való részvétel engedélyezése. A dogmatikai változást még a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2009. évi XXX. törvény vezette be. Az Alaptörvény szerinti hatásköri szabály megegyezik a 2009. június 1-jétől hatályos szabályozási keretekkel.

Az EU szövetségi együttműködés keretében megvalósuló, határátlépéssel járó csapatmozgásokat az Alaptörvény 47. cikk (1) és (3) bekezdése alapján a Kormány engedélyezi. Tekintettel arra, hogy a bosznia-hercegovinai feladatvállalásainkra az EU által vezetett művelet keretében kerül sor, az abban történő magyar részvétel és annak módosításai a Kormány előzetes közjogi hozzájárulásához kötöttek.

Ugyanakkor az állomásozás szabályozása is módosult időközben. Az Alaptörvény 47. cikk (3) bekezdésébe beleértendő az állomásozásnak a Kormány jogkörében való gyakorlása is. Erre tekintettel a külföldi erők esetleges magyarországi állomásozását is a Kormány jogosult engedélyezni.

A fenti határozatok meghozatala óta eltelt időben a bosznia-hercegovinai műveletben való részvétel keretei bizonyos változtatásokat tettek szükségessé.

Ennek elsődleges oka, hogy Magyarország, az EUFOR ALTHEA hozzájáruló tagállamaival és az Európai Unió releváns szerveivel folytatott egyeztetéseket követően 2024 januárjától egy évig tölti be az EUFOR ALTHEA parancsnoki pozícióját. A pozíció elnyerése érdekében indokolttá vált a magasabb katonai hozzájárulás biztosítása a művelethez. Így a parancsnoki pozícióval járó támogató beosztások mellett a kontingens, a meglévő törzsbeosztások és a műveleti tartalék erők létszáma is pontosítást igényel.

Mindezek engedélyezésére a fentiek alapján a Kormány jogosult.

A parancsnoki pozíció kiemelt nemzetközi láthatóságot biztosít Magyarország számára, főképp a 2024. második felében esedékes EU tanácsi soros elnökség időszakában. A megnövekedett hozzájárulással és a parancsnoki beosztás feltöltésével hazánk alátámasztja, hogy megbízható, felelősségteljes, a terheket arányosan viselni kész tagállam, aki aktívan támogatja az EU közös biztonság-és védelempolitikai erőfeszítéseit. Ezek mellett alátámasztja azt is, hogy hazánk elkötelezett a nyugat-balkáni régió békéjének és stabilitásának megőrzése mellett. Egyúttal elősegíti az érintett régióban található országokkal fenntartott kétoldalú kapcsolataink fejlesztését, illetve az EU és NATO tagországokkal fennálló viszonyunkat is.

A haderőszükségleti lista alapján a parancsnoki beosztás támogatása érdekében további 60 fő (váltási időszakban 120 fő) kitelepítése szükséges.

Az ALTHEA művelet vonatkozásában, kontingens kötelékben egy legfeljebb 200 fős (váltási időszakban 400 fős) ambíciószint fenntartása engedélyezett.

Egyes ALTHEA egyéni törzsbeosztások betöltése érdekében – ide nem értve az EUFOR parancsnoki csoport feladatainak ellátásához szükséges létszámkeretet – egy időben legfeljebb 30 fő (váltási időszakban legfeljebb 60 fő) folyamatos, hosszútávú szolgálatellátása engedélyezett.

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően, az osztrák féllel felváltva a Magyar Honvédség egy legfeljebb 150 fős Tartalék Erő Magyarországi területén történő készenléti szolgálatban

tartásával is hozzájárul, amely aktiválást és lehívást követően legfeljebb 90 nap időtartamra az ALTHEA műveletbe kitelepíthető.

Ezen felül, csak a 2024 évre – a parancsnoki időszakkal összhangban - további 150 fő, a fent jelzett Tartalék Erővel együtt legfeljebb 300 fő tartalék erő fenntartása is indokolt 2024. december 31-ig történő kitelepíthetőséggel.

A fentiekre tekintettel a Kormány az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó műveletben (ALTHEA) való magyar katonai szerepvállalásról szóló 1561/2023. (XII. 14.) Korm. határozatában engedélyezte a műveletben történő részvételt.

A fentiekre tekintettel indokolt volt az Európai Unió irányítása alatt megvalósuló balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA) művelettel kapcsolatos magyar katonai részvételről szóló 2025/2005. (II. 25.) Korm. határozat visszavonása, amelyről a Kormány a 1561/2023. (XII. 14.) Korm. határozat 2. pontjában rendelkezett.

Indokolt volt továbbá az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA) művelethez történő magyar hozzájárulásról szóló 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat hatályon kívül helyezése, amelyről az Országgyűlés a 28/2023. (XII. 14.) OGY határozatában döntött.